

J E L E N K Ö R.

29. szám.

Pest, szerda. April 11.

1832.

Foglalat: Magyarország (kir. kinevezések 's megtszítettések. A' tiszánai Uradalomban a' koldulás megszüntetése). Ausztria (a' sard. öz. királyné †). Lengyelország (az orosz birodalomhoz csatoltatik). Anglia (a' reformbill alsóházbeli elfogadtatása után a' felsőbe vitetik által. Madeirai 's lizaboni hírek). Franciaország (követkamari tanácskozások. Furcsa párviadalra hívás. Ausztria 9ber 15iki szerződését megerősíti a' Conferentiának. Párisban a' cholera 's egyebek. Németország (a' badeni ministerium nyilatkozása a' sajtószabadság 's törvény iránt.) Hollandia (Orloff hasztalan fáradozása). Olaszország (Albani 's Bernetti CC. jegyzéki). Törökbirodalom (készület Bosznia ellen. Szervia privilegiumi). Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG.

Felsőges Királyunk martz. 26ikán költ legmagasb határozata szerint főtiszt. Nádasi Tersztyánszky Imre pécsi kanonok, tereskei apát és székesegyházi főesperes, eddig kir. táblai praelatus urat; továbbá mélt. Komori báró Bedekovich Lajos, cs. aranykulcsost, Körös vármegyei főispánt 's eddigi kir. táblai bárót; végre nagys. Szirma y Ádám előadó kir. táblabíró, a' főmélt. hétszemélyes Tábla biráivá méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Martz. 14ikén költ 's gróf Reviczky Ádám m. k. udv. Főkanczellár ó Exejához intézett kabineti legfentebb iratában főtiszt Billig Vincze tábori vicarius urat lebényi szent Jakab czimzeti apátsággal díj-engedés mellett méltóztatott kegyelmesen megvigasztalni; martz. 23ikán pedig szinte nagymélt. Revisnyei gróf Reviczky Ádám m. k. udv. Főkanczellárhoz utasított kegyelmes kéziratában ausztriai báró Hodosi és Kizdiai Szina Gyögy magyar földbirtokos urat 's több megye táblabíráját kitüntetett jobbágyi hűsége és jeles érdemeiért, János testvérevel együtt, magyarországi bárósággal is kegyes vala felruházni.

Revisnyei gróf Reviczky Ádám m. k. udv. Főkanczellár ó Exja hivatalos levele özvegy Brunsvik Anna grófné ó Exjához: Megos Grófné! Értessítettvén cs. k. apostoli, legkegyelmesb Urunk a' budai jóltevő asszonyegyesület ollyas lépteiről, mellyek Exádnak, mint az intézet fejének, a' szenvedő emberiség ápolására fordított dicséretes iparkodása 's áldozatai által már is örvendezőleg 's gazdagon gyümölcsöztek;

azonnal legkegyesebben meghagyni méltóztatott: jelenteném Exádnak, mint az említett egyesület előlülőjének, 's magának az egyesületnek is, példás szorgalmok 's célzatkért fejdelmi legmagasb tetszését. Én midőn legszívesb örömmel teljesítem e' felsőges parancsot, van szerencsém 's a' t. (Bécs Január 25ikén 1832.)

Hevesből írják: hogy a' mélt. szatmári Püspökség tiszánai uradalomához tartozó öt Heves vármegyei helységben, ugyanint: Tisza-Nánán, Kömlön, Sarudon, Kis-Körén és Tisza-Halászin már jeles számu esztendők óta minden házaló 's utszai koldulás az előljároság célirányos gondoskodásinál fogva meg van szüntetve, ugy t. i. hogy minden helység az illető egyházi 's világi előljárok felügyelésök alatt saját valódi koldusait, elnyomorultait 's munka nem bírható tehetetleneit az uradalom segedelmezésiből 's a' helységi hívek alalmazna-gyűjteményéből táplálja, 's hahogy néha vidéki szegény, koldus, vagy nyomorék botlik oda történetből 's házalva kéreget, az a' szegényi tárból megvigasztaltatva egész keresztyéni szelídséggel lak- vagy tartózkodási helységébe utasítatik vissza. Ha e' példás rendelést minden helységünk 's városunk divatba hozná (pedig mindenik milly könnyen hozhatná!) mennyivel kevesebb koldus, kevesebb munkakerülő hegye, bitang 's tán kevesebb gonosztevő is lenne hazánkban, 's nem volnánk kénytelenek, főkép vidéki apró vásárinakon, annyi undorító tüneményt karavánokban látni 's annyi fülsiketítő rimánykodást hallani gyámoltalan embertársinktól emberiségünk alacsonyítására!

AUSZTRIA.

Maria Theresia ő felsége sardiniái özv. királyné martz. 28ikán hunyt el Turinban. Felsőleges udvarunk legfelsőbb rendelet szerint april 6ikától kezdve 46 nap gyászolandja e' boldogult uralkodónét, nevezetesen 18 napig mélyben, 's fél gyászban 4 állandó hétig.

LENGYELORSZÁG.

Varsóban martz. 25dikén következő császári királyi hirdetés tétetett közzé:

„Mi első Miklós Isten kegyelméből minden Oroszok császára 's autokratora, Lengyelország királya 's a' t.

Midőn a' mult évi januarius 25dikén költ manifestumunk által seregeinknek a' Lengyelkirályságba léptét, melly királyság lázadás által egy pillantatig a' törvényes hatóságoktól elszakadt, hiv alattvalóinknak jelentenők, egyszersmind tudtokra adtuk abeli szándékunkat, hogy a' nevezett ország jövő sorsát állandó 's a' mi öszves birodalmunk szükségeinek és javának megfelelő alapokra építendjük. Most, midőn a' lengyelkirálysági nyugtalanságoknak fegyverhatalommal végők szakadt 's a' nyugtalankodók által felingerlett nemzet kötelességére visszatért, a' béke helyre állott: hasznosnak találtuk tervünket (planum) a' dolgok olly rendbe hozására, melly az isteni gondviselés által reánk bizott két nemzet nyugalmát 's egyességét hasonló merészletektől minden korra megója, végre is hajtani.

Az Oroszország győztes fegyverei által 1815ben meghódított Lengyelkirályság Sándor császár dicső elődünk nagylelkűsége által akkoron nem csak nemzeti létét visszanyeré, hanem külön törvényeket is kapott, mellyek az alkotmány-oklevél által megszentésítették. De e' jótételek a' törvényes hatalom 's rend örök ellenségeit nem elégíték ki. Ugyan is ezek vétkezes plánjok mellett makacsul megmaradván egy pillan-

tatig sem szüntek meg a' pálcánk alá vetett két nemzet elszakasztásáról álmodozni 's büszke gőgjökben hazájok újraalkotójának jótételeivel visszaélvén ugyanazon törvényeket és szabadságokat, mellyeket az ő hatalmas karja nekik n a g y l e l k ü l e g a j á n d é k o z a , dicső munkája felforgatására merészkedének fordítani.

Vérontás lön e' merészlet következése. A' nyugalom és boldogság, mellyel azelőtt a' Lengyelkirályság mindaddig nem tapasztalt mértékben éle, a' polgárháboru 's közös pusztulás közepett elenyészett. De ezen nyomoruságnak már vége; az ujjlag pálcánk hatalma alá vetett Lengyelkirályság ismét lenyugszik 's a' béke kebelében, mellyben egy felvigyázó kormány figyelete alatt részesülend, ujjlag felvirul! —

E' szerint atyai gondunkban hiv alattvalóink javára legszentebb tisztünknek ismerjük, minden hatalmunkban álló eszközökkel az eddig történetekhez hasonló csapásoknak az által venni elejököt, hogy megfosztjuk a' rosszakarókat azon módoktól, mellyek által eddig a' tapasztalás bizonyítása szerint a' köz esendet felháboríthaták. Minthogy efelett lengyelkirálysági jobbagyinknak azon boldoglét további fenmaradását is biztosítani akarjuk, melly mind az egyesek mind az egész ország javára egyiránt megkívántatik, t. i. a' személy és vagyon bátorságát, a' személyes meggyőződés szabadságát 's a' városok és községek minden igazait és törvényeit; hogy továbbá a' Lengyelkirályság, szükségeinek megfelelő külön igazgatása mellett is, birodalmunknak egyik egészítő részévé legyen, hogy ezentul ezen ország lakosi Oroszainkkal egy, hasonló és testvéri érzelmek által egybeforrott n e m z e t e t t é g y e n e k : — ezen itt kifejtett alapok szerint a' mai napon egy Általunk legkegyelmesebben ajándékozott organicum statutumot rendeltünk (létegesítő rendeletet szabtuk) 's magunkat Lengyelkirályságunk kormányára nézve uj rend és formák behozására határoztuk.

Költ sz. Pétervárárt Febr. 14 (26) dikán az ur születése 1832dik, uralkodásunk 7dik esztendejében. Miklós. A' császár és király által minister-statustitoknok gróf Grabowski István. Az e' tárgyi fontos határozatokat következő levelünkben.

A' főváros minden templomiban felolvastatott martz. 26ikán ó Felségének febr. 26ikán költ manifestuma; ugyan ez fog a' királyság minden egyéb helyein is történni. Az igazgató tanács martz. 28ikán tartá a' helytartó herczeg (Paskievitsch) előlülése alatt legelső ülését a' közlendő új határozatok értelmében.

A N G L I A.

Mart. 22dikén dőlt el, mint már említettük, az alsóházban a' reformbill ügye. Estveli 4 órától reggeli 5ig folyt a' szóvita, mellyben mind a' két párt vezérei (ellene Peel és Sugden, mellette Stanley és Grant urak) vevének főképen részt. Röviden egybe foglaltuk okaikat mult levelünkben, azokat most ki kisebb ki nagyobb erővel ismétélék. Sibthorp ezredes újra el akará halasztatni a' szavazást, de ezt közakarattal kíváná a' ház, 's a' szószedés 116 szótöbbséget (355 > 239; tavaly 345 > 236=109) adott a bill mellett. Ekkor lord Althorp jelenté, hogy még egykét mellékjavaslatot fog a' billhez ajánlani, minekelőtte az a' felső házhoz küldetnék. Más nap először is a' czukorvám-bill előadatása alkalmával érinti lord Althorp a' nyugotin-diai szigetek bajos állapotját, a' nélkül azonban, hogy még most a' kormány eziránti, munkában lévő szándékaiba bővebben ereszkednék. A' bajt lord Althorp a' barbadosi szélvész által okozott kárnak 's a' jamaicai lázadás következéseinek tulajdonítja. A' kormány addig is, mig kiterjedőbb hatású rendszabásokat fog tehetni, pénzkölcsön által akar a' kárvallottakon segíteni. — Ezután a' reformbill végső mellékjavaslati jövének szóba, 's az oppositio utóljára bugyogott 's puszkázott a' bill ellen, de csak vakon töltve. Szitok, mocsok volt minden, a' mit

ellene felhozhattak. „Az az átkozott, utálatos, mérges, lázasztó reformbill“ mondák 's a' követek nevettek; sokan a' macska és bagoly hangjait gúnyképen utánazák. Keasley-ta' ház előlülője felszolítá, ne csapongjon szanaszétt, hanem szóljon a' dologhoz; de ő folyvást szitkozódott. „Ezen bill úgy mond, olyan mint a' kígyó, zöld, barna, fekete; olyan mint egy okádtató pilula, melly két pestilentialis vegyitékből, u. m. Russel főzetéből és Durham mustárából készült; adná Isten, hogy kezemben volna mind a' kettő, mint öszveszorítanám, elmorzsolnám! 's a' t.“ Végre a' bill acclamatio által egészen elfogadtatott 's lord Russel és Althorp nevezettek ki, hogy azt a' felsőházba vigyék által 's annak elfogadtatását kikérjék.

Martz. 26dikán ment el a' bill a' felsőház elébe 's az előbb nevezettek által, több követ kíséretében, a' lordcancellárnak átadatott. Lord Grey tevé az indítványt annak első felolvastatására; az megett, a' bill nyomtatása meghagyatott 's a' másodszori felolvastatás Aprilis 5dikére határozatott, gróf Harrowby, lord Wharcliffe és a' londoni püspök kinyilatkoztaták, hogy ők a' másodszori felolvastatásra fognak szavazni. Gróf Carnarvon ellenben 's herczeg Wellington azt, hogy ők előbbi oppositiojoknál megmaradnak.

Madeiráról és Lissabonról különféle hírek terjedeznek Londonban. Mondják, hogy dom Pedro Madeirát 200 ember vesztegéllel elfoglalá; hogy dom Miguel oda (Madeirához) utasított hajósserege Lissabonba visszatért, 's tisztei azonnal fogságra vetettek; hogy az angol consul Lissabonban megöletett 's a' t. Visceuben (Portugália) lázadás ütött ki dom Miguel ellen. A' Spanyolok csak akkor küldendik tul a' határon seregeiket, midőn dom Pedro a' portugál partokra kiszáiland. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' követkamara martz. 23dikán a' kormány által előterjesztett 's a' biztosságon

már keresztül ment gabonatörvényt vevé folytatólag vizsgálat alá. Ez első törvény a' juliusi revolutio óta, melly a' nép materialis javával foglalatoskodik 's könnyen megeshetik, hogy e' tárgyban az oppositio a' ministeri javaslatot fogja védeni (mint-hogy az liberalisabb a' biztosságénál) a' centrum jobb részint birtokos követei ellen. Delaborde a' kormány rendszere mellett szól; Argout pedig ugyanazt még világosabb okokkal védi 's megmutatja, hogy a' mostani (bevitel-tiltó) gabonatörvényen szükségkép változtatni kell. Két utolsó aratásunk, úgy mond, igen rossz volt, 's a' pártok még inkább nagyították a' dolgot, hogy a' népet felingereljék. Ugy de a' belföldi gabonakereskedők és kereskedés ellen, melly illy rossz termés esetén egyedül segíthetne a' dolgon, a' jobb termő helyről az ürültebb piaczuakra hordván a' gabonát, országos az előítélet. Zsarlóknak, uzsorásoknak nevezik őket. Már pedig a' gabonatarak is mind kiürültek. Illy helyzetben nincs más mit tennünk, hanem szabad bevitelt engednünk a' külföld terményeinek, mellynek vámja a' belföldi gabona árához képest növekedjék vagy alább szálljon. E' részben Argout ur a' kenyér árát javasolja sinórmértékül vétetni, nem a' piaci árt, 's a' fontmértéket a' véka vagy mérő helyett. Azon belföldi termesztők, kik a' concurrentia rossz következtől félnek, gondolják meg, hogy azon 307,000 mázsányi (francia decimal mérték) külföldi gabona, melly most az ország raktáraiban vagy páhóiban (magazinaiban) fekszik, nem volna elég Franciaországot két nap eltartani. — Anglia számtalan próbáji után az eltiltó törvényt megsemmisíté, hasznosabbnak találván a' bevitel szabadságát nem csak a' fogyasztóra (consumensre), hanem magára a' belföldi termesztőre nézve is, kit előbb a' bevitel ingadozó tilalma 's felszabadítása speculatiojiban szüntelen hátráltatott. Krimia b ó l, honnan déli Franciaország szükség esetén gabonáját vevé, az áltszállítás

olly bajos, a' speculatio olly kétes, hogy ez oldalról a' termesztők nagy concurrentiától soha sem tarthatnak. Az új törvénynek ezen principiumi ellen még senki sem szólott, 's így ő reményli, hogy a' kamara a' kormány liberalisabb javaslata szerint fogadandja el a' törvényt. — Azonban Lawrence ur mellékjavaslata az egyes czikkek vitatását még most elhalasztatá. Ő azt ajánlja, hogy a' bevitel tilalma ez idei November 1ső napjáig függesztessék fel, 's a' vámok ezen idő alatt egy közép idomzat szerint állapíttassanak meg; az alatt, úgy mond, a' kormány is időt nyer az ország ebeli helyzetét jól kitanulni, az előítéletek megtompulnak, a' fogyasztók 's termesztők örök vitája nagyobb világra jó 's a' jövő télen aztán a' kamara állandó 's jó törvényt hozhat. Ezen javaslat a' biztosságnak adatik által.

Mart. 29ikén kérelmek olvastattak fel. Egy a' francia földön lakó Modenai kéri, eszközzené ki Franciaország, hogy azon olasz patrioták, kiket Isolta briggen az anconai tengeren az Ausztriaiak elfogtak, bocsáttassanak szabadon. Gen. Lamarque e' kérelmet Sebastiani és Perier uraknak átadatni kívánja. Panaszkodik a' nemzetek jusa megsértéseért ezen elfogás által, 's nem csak Anconába kellett volna, ugymond, Franciaországnak sereget küldenie, hanem Massa-Carraraba is a' modenai birtokon, holott nyilván esküsznek öszve Olaszország szabadulása ellen, nyilván kimondják a' szent frigy (alliance) principiumit 's olly kalendáriumokat nyomtatnak, mellyekben nem Lajos-Filep áll a' francia király helyén. Odillon-Barrot, Salverte, Lafitte, Teste, mind ezen értelemben szólnak, 's a' kérelem, minden ellenállása mellett is a' centrumnak, a' ministerekhez utasittatik. Más nap a' tengeri ministerosztály költségeit vitatá a' kamara.

Az al-rajnai kurir után Párisból martz. 22ikén esti 5 órakor: Itt egy előbb nevei.

séges ugyan, de most már valóságai fenyegető eset foglalja figyelmünket. Lobau marschallt a' parisi nemzeti őrsereg vezérét minap a' Tribune egyik cikkelyében meglegyintgeté. Őt főtiszt fejöket (chef) pártolni szándékozván, s az egyes személyi ügyet egész őrtestökre hatni gondolván, a' Tribune szerkeztető hivatalához járult a' cikkely-alkotóval számolni. Belmonet ur, ki azt magának ismérte, eléggé fejtegeté hogy neki csak a' marschallal volna baja, nem pedig segédivel, de ők nem tágultak, hanem bajvivással kínálkoztak. „Legyen hát, nem bánom“ mond Belmonet ur végre türedelmetlenül s ajánlatjokat elfogadá. A' tisztetek azonban más nap töprönkedve jelentik, hogy ők a' viadalt egyre közülök különböztetőleg nem bizhatják, hanem vonassék sors, s kit ez kiszemelne, víjon meg. Őt paszomántos tiszt volt jelen s a' tribune-tól őt szerkeztető ajánlkozék az ügy közös védelmére. De ez nem fogadtatott el. Így állott a' dolog még tegnap is; sokat futostak, sokat alkudoztak, de mindedig mire sem mehettek. Több 50 ifjúnál jelentkezett már az ujság védelmére, ha az aranyozott főtiszt kar privat ügyből közbajt indítván a' független sajtóval csatára kelne. Megválnék mellyike győz! A' tiszt, ki legelőbb hányakodott, Montalivet Károly, a' minister testvére; a' többi: Tourton generál, Friand ezredes, Peregaux báró s Delessert Gábor főtisztek. Furcsa párviadal!

Csudálkozók a' Temps, hogy kormányok a' grenoblei csekély zajból olly tornyos bajt kerekíték. XVik Lajos idejekor ugymond még zenditőbb álorzáskodás is alig került volna politia elébe. Angliában caricaturákat processiókat láthatni a' nélkül, hogy a' törvényhatóság őket bolygathá; még a' római inquisitio is megszennvedné az illyest farsangi alkalommal, s igazgatásunk, melly crejével annyira dicsekszik, illy mulatságos zsibajt is lázadásra magyaráz!

A' legujabb grenoblei tudósítások jelentik, hogy itt a' nemzeti örök lefegyverzése s elosztatása legnagyobb csenddel ment véghez.

Moniteur martz. 29d.: „Egy kurir Bécsből meghozá tegnap a' Novemb. 15diki (Belgiumot érdeklő) szerződés megerősítését azon parancsal, hogy azt az ausztriai császári követ Parisban (gróf Apponyi) Londonba küldje, holott az, mihelyest a' burkus meghatalmazott hasonló parancsolatot kap, kicseréltessek. Teljes okunk van hinni, hogy ezen megerősítés Ausztria részéről a' burkus udvarét már Londonban érendi. — Haagai tudósítások szerint gróf Orloff indulóban volt London felé.“

Toulonból irják martz. 21dik: Épen most érkezett parancsa a' kormánynak 30 hadi hajó, közöttük 6 linea-, 6 fregat- s 18 kisebb hajó felkészítésére. Ennek célja felől sokfélekép gyanakosznak.“

A' cholera Parisban is kiütött. Az első eset martz. 26ikán ötlött elő; 30dikáig 40 betegedett s 8 halt meg. A' kora segedelem itt is sokat ment meg; tisztaság, józanság s jó eledel a' leghathatósb óvószerek; a' félelem a' betegség itt létével szűnik szembetűnőleg.

A' Lengyelek száma Avignonban 1800-ra megyen. A' franczia kormány eleinte széjjel akará őket osztani, de protestáltak; felhagyott tehát velök és szándékát visszavoná. Néhány tiszt közülök Belgiumba kívánkoztak, de az utilevél megtagadtatott.

Sir Hudson Lowe mult september 8dikán Ceylon szigetből Port-Louisba (Isle de France) érkezett.

NÉMETORSZÁG.

A' badeni ministerium minap említett nyilatkozása mellett a' sajtószabadság és törvény iránt e' következő belső ministeri rendelés ment egyszersmind a' (freiburgi) városi hatósághoz: „Az ide mellékelt ministeri felvilágosításához képest a' sajtópolitiait illető törvényeknek ahoz fogja magát a' városi hivatal tartani, hogy minden

újságot, mellyben a' német szövetség iránt gyűlölet, az abban létező alkotmányok becs-mérlő megtámadtatása 's azon státusok uralkodói iránt becsületjüket, méltóságokat 's kormányukat sértő és bántó kifejezések foglaltatnak, zár alá vessen 's a' további törvényes lépéseket tegye meg: ellenben a' német szövetséges státusok egyes szerkezetei, vagy az azokban történt akármi nemü esetek mérsékelt, szenvedélytelen, okokkal támogatott 's tetteken épülő bírálatit szabadon bocsássa. Winter. Stemmler."

HOLLANDIA.

A' Messenger des Chambres Hágából egy orosz jegyzéket és nyilatkozást közöl, mellyben kijelentvén, mennyit 's milly buzgósággal fáradozott gróf Orloff Hollandiának reábirásában, hogy az a' november 15diki szerződést a' két ország (Hollandia és Belgium) között még utóbb köendő vég alkupótlék mellett önkényleg fogadja el, de ebeli fáradozásiban nem boldogult, Oroszország kinyilatkoztatja: hogy a' mostani környülményekben minden barátsága és szivessége mellett is Hollandia részére többé mit sem tehet, azt illyes elszakaszkodásában magára hagyja, minden történhető rossz következesekért a' felelet terhét reá hárítja, 's a' netalán Belgium ellen Hollandia által újra elkezdhető ellenségeskedés esetére kinyilatkoztatja: hogy a' belga neutralitás és az europai béke sértetlenségét frigyeseivel egyetértőleg minden, legillendőbb móddal fen fogja tartatni. Minekutána gróf Orloff németalföldi király Ó Felségénél az ebeli nyilatkozást megtevé 's categoricus felelet-kivántata Ó hollandi Felsége „nem“mel felelt, a' nevezett gróf utileveleit kérvén Londonba elutazott, heva ezalatt kétség kívül meg is érkezett." (Ezen jegyzék mártz. 29diken érkezett Párisba).

A' londoni conferentia a' hollandi király utólsó vonakodó nyilatkozására nem adott semmi választ.

OLASZORSZÁG.

Bolognában mártz. 14iken Albani Cardinál a' 4 legatio rendkívüli biztosa közre bocsátott hirdetvényében bosszankodással emlékezik a' status-rendbontókról, kik már hét hónap óta csupa személyes vagyonszerzés miatt békétlenkednek fondorkodnak lázítgatásikkal, 's mivel ugymond neki tiszte az illy hatalmazó gonoszt minden telhető eszköz által gyökerestül kiirtani, 's így a' status nyugalmát biztosítani, febr. 20iki nyilatkozása szerint minden ezutáni zendítő 's közrend és bátorság-háborgató törvényszegte után az ideigleni ítélőszék elébe idézve rögtön veendi merészlete díját. Segédül hivatkozik a' kormány czélzati kivitelére, a' pápai rendes katonaságon kívül, a' polgárság nagyobb 's józanabb részére 's az ausztriai seregekre 's a' t.

Róma mártz. 17iken: Cardinal Berneti újítja minapi protestatióját az itteni franczia meghatalmazotthoz tegnapelőtt intézett jegyzékében 's figyelmezteti azon zendületekre, mellyek az egyházbirtok tartományiban különösen Anconában a' franczia seregek érkezete óta keletkeztek. Ujlag bebizonyult ugymond ezen igazság Rhone franczia hajó érkeztekor, mivel akkor olly örömszajra buzdultak némelly nyugtalanok, hogy csapongó kedvökben a' segéd sereg egyik altisztét a' pápakormányhoz szítása miatt halálosan sebesítenék meg. A' mi tartományinkat illeti, nőtten hatalmazik azon vélemény bennök, hogy a' franczia seregek tul fognak a' határokon hatni 's terjedezni. Cubières generál legalább erősíteni látszik e' véleményt, 's miatta naponként tüzesbednek a' különben is exaltált elmék. Bizonyítja a' generál illyes viseletét 7iken általa 's Benedetto Constantini ur által aláirt élelem-szolgáltató alku, melly Sinigaglia, Jesi, Osimo, Loretto, Recannati 's ezeket környező helységekbe szálló franczia seregek számára köttetett. Módtalan epesztik Ó Szentségét az illyes tettek, 's mind az, a' mi febr. 23ika óta történt, mivel azok ter-

mészetesen fejedelmi függetlensége sérelmén kívül birtokai nyugalmát is háborítják; különben sem egyeztethetők az eddig hivatalosan vagy megbízottan közlött nyilatkozatásokkal, 's habár jelentve volt is, hogy a' franczia seregek barátilag szállanak Anconába: még is alattomosan lopódtak be, lefegyverzik a' pápakatonákat, hadifoglyokká határozzák őket mint ellenségeiket 's a' fellegvári őrséggel foglalási alkura léptek. Ismételve megígértetett: hogy szorgos tekintet fog fordítani a' pápai jusok fentartására, azonban a' seregek oda érkezése óta minden engedelmén kívül erősítik az anconai fellegvárt, 's a' generál is határozólag kimondja, hogy minden élelem 's kaszárnyai költség a' pápa terhe marad. Csak az kívántatott a' szent Atyától, hogy Ancona a' francziáknak helyül engedtesék; Cubières generál ellenben táborélelmi szerződésekre lép, azon esetre, ha seregei Sinigaglia, Jesi, Osimo, Loretto, Recanati 's ezek vidéki körén települnének le. Végre vonakosznak a' franczia tisztviselők a' pápai kormánytiszteteknek nyugtatványt adni a' fellegvár szükségére tőlök átvett hadkészületekről. Mivel tehát ezen ígéreتي szavak meg nem egyeztethetők a' bánással, 's már 19czed nap óta sikertelenül 's minden kerék válasznyerés nélkül intéztetett minden reclamatio a' franczia kormányhoz ó Szentsége résziről: kényszerülve látja magát a' Cardinál valahára végkép megtudakozni való szándékát a' franczia igazgatásnak. Ennél fogva forma szerint kéri a' franczia követet, sürgetné az ohajtott felelet érkezését a' legeszközölhetőbb hamarsággal, hogy tudhassa ó Szentsége az ügy körülményeihez célirányosan szabni határozását.

TÖRÖK BIRODALOM.

Moniteur Ottoman febr. 18ikáról: A' Moslemség (türökség) hajlandósága mind inkább nyilatkozik az új katonai rendszer iránt; minden osztálybeli tisztelet gyanánt

tartja magát közējők felirathatni. Mind azon kímélő tekintet gyümölcse ez, mellyel a' Sultan rendes katonaságát, valahányszor alkalom adatik, kitünteti, 's vezérinek szorosán meghagyja, hogy annak csinosbulására, 's minden szükség-pótlás által jóllétére atyailag ügyeljenek. A' tartományokban, hol még nem divatoz ezen új katonai intézkedés, mindenütt gondoskodnak annak mennelelőbbi behozatalára.

Nándorfejérvár martz. 7 (19)kéről: A' nagyvezérnek egy dragomanja (tolmácsa) érkezett ide nagyuri parancssal Milos szerbiai herceghez 's a' nándorvári basához. A' porta jelenti általa szándékát az orosz udvarral egyezve a' boszniai felköltség lecsilapíthatása 's a' hat kerületnek Szerviahoz kapcsolhatása iránt. Célja hamarébb kivitelére Milos herceget 10,000nyi segéd sereg adásra szólítja, egy hónap alatt a' nagyuri tábor is felkészülendő 's majd aztán egyes erővel a' Száva mentiben ütnek Boszniára, míg egy 15 ezernyi más, jobbadán rendes katonai dandár, az Ujbazarnál kóborló felköltséget zabolázza. Izzed basa vezérленé ez utóbbi csapatot. Milos herceg gondoskodni fog a' Szervian átköltöző török sereg élelméről 's hadikészületteről a' porta rovására orosz kezesség mellett. Bosznia, mint írják, tüzes és elszánt, függetlenségért utolsó csepvérig vívni. Nem épenjáték lesz tehát őt újra igába hajtani, mint a' nagyvezér gondolatja, hacsak a' bosznyák nemzeti nyakasság egymás közt nem harsan 's czivódik össze, 's így meghasonolva ellenállásra képtelenné nem válik. — Ibrahim basa, bevette végtére St. Jean d' Acre várát megrohanással, 's az egész várórséget leölte, ha egy 7ikén költ rendkívüli konstantinápoli hirnek hihetni. Ez azonban bizonyosbat várát még.

Következnek Szervianak a' fényes porta által engedett politikai privilegiumi a' serbus követek konstantinápoli tanácskozások egyeztetével, 's az orosz udvarral kötött drinápoli szerződés tartalmaként: szabad

leend a' nemzetnek isteni tiszteletét tulajdon egyházaiban nyilván gyakorolnia. Obrenovics Milos a' nemzet jelen Knyaza a' fényes porta iránti tiszta hűsége jutalmául tisztében fentartatik, 's ezen hivatali dísz nemzetsége örökös sajátja lesz. Kormányozni fogja az ország belső ügybeli igazgatását a' nép vénei tanácsát meghallgatva. A' Szerviától elszakasztott hat kerület vissza csatoltatása iránt biztosak fognak neveztetni az ügy meghányatására 's elintézésére. Harács (fejadó) 's minden más adó-nem pontosan határoztatik el; a' katonai zsold-birtokdíj (Lehenbetrag) leszállítatik 's a' majd összeolvadó hat kerületre is kivette-tik; a' fényes porta törvényhatósága sem az ország belső ügyeibe sem a' netalán tör-ténhető egymásközti czivakodásokba ele-gyedni nem fog, sem egy parával (török batka vagy fillér) is az országtól több adó-fizetést zsarolni, mint mennyi szorosán ki-szabatik.

Továbbá az ország lakosinak szabad járatú 's keletü kereskedést enged minden tartományiban, számokra minden pénzcsi-karás nélkül menedék-leveleket (teszkeresz) ajánl, hogy minden uti vagy kereskedési akadálytól megóvassanak; a' belgrádi vá-mon keresztül Konstantinápolyba szállítan-dó árukra szerb nemzeti teszkereszek fog-nak osztatni 's úgy rendelt helyökre lerak-tokkor vámdijaiak lerovatni; minden hetedik esztendőben becsültetés alá vettetik minden portéka, és szerinte közép-ármérséklettel a' vámadás. Milos knyaz urnak tulajdon rendes katonasága leend az országban neta-lán keletkezhető zavarok elhárítására 's a'

vétkesek fenyítésére. Könyvnyomtató inté-zeteket, iskolákat kór- és nevelőházakat alapíthatnak. Biztosság neveztetik a' Szer-viában birtokos Törökök ingatlan jószágai-k megbecsültetésükre 's e' becs szerint esz-tendő alatt vagy végkép eladhatják azokat, vagy N. Fejérvárott veendik belölök éven-kénti jövedelmöket szabott ár szerint, a' törökök különben az országból egytől egyig kitiltatnak a' váróroket kivéve. A' Knyaz-tartás költségeiről a' nemzet gondoskodik. Tartozzék az uj Knyaz tisztii megerősítte-tésekor a' fényes portai fiscusnak tulajdon érszenyiből 100,000 piasztert fizetni. Metro-politáit 's püspökeit maga választja a' nem-zet, de a' konstantinápoli patriarcha neve-zendi ki. Az ország tiszteii hivatalikból el nem bocsájtathatnak valamig rossz fát nem tesznek a' tüzre. Nem gátolandja a' nagy ur, ha az ország postai közösülést kívánna behozni. Ha nem akar valamelly Szerb tö-rök urának szolgálni, szabadon oda hagy-hatja őt. Az ujon épült várak le fognak ron-tatni. Az országnak Konstantinápolba ügy-viselője lesz. Közhírré tétetik ezen Fer-man az egész nemzet előtt 's Milos knyaz-nak megtartásul álküldetik. Rebjulj hónap 7ikén a' hedzsira 1246ban. Mahmud.

Pénzfolyamat:

Bécs (April 7kén) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	87 $\frac{5}{8}$ p. p.
— 4 pC.	77 $\frac{1}{8}$ —
— 1820diki nyeres. kölcsön	174 — —
— 1821diki	122 $\frac{2}{3}$ —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankó-kötel.	46 $\frac{1}{5}$ —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCt kötel.	— — —
Bank-actiák v. részvények darabja	1154 — — —

A' gabonának pesti piaczi ára April. 10kén 1832.

Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	133 $\frac{1}{4}$	120	106 $\frac{2}{3}$	Zab	31 $\frac{1}{4}$	30	28 $\frac{2}{3}$
Kétszeres	—	83 $\frac{1}{4}$	80	Köles	53 $\frac{1}{4}$	50	—
Rozs	56	53 $\frac{1}{4}$	52	Köles-kása	—	—	—
Árpa	42	40	—	Kukoricza	41 $\frac{1}{4}$	40	38

Igazítás: A' 27ik szám Jel. 210ik lapján az asszonyegyesületi költségek 35,060 fr. 's 318/10 pótlása nem a' tőkéből, hanem egy nagylelkü részvevő adakozásából származott.

Szerkezteti Helmezy — Nyomtatja Landerer.